

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

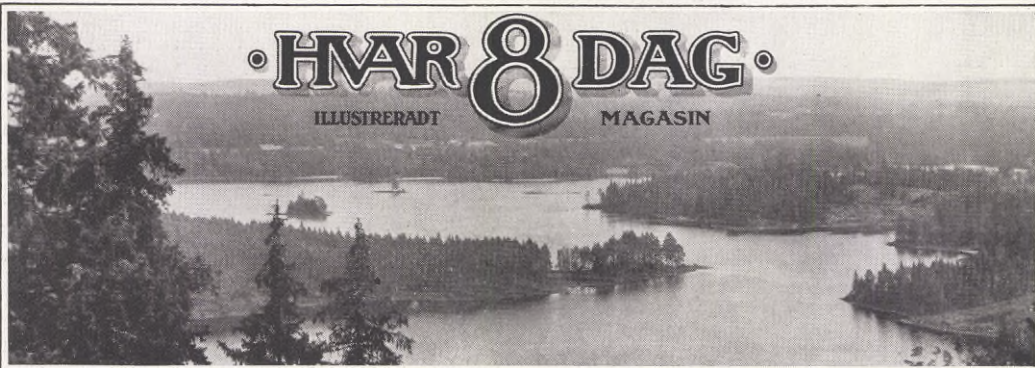
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

DEN STORSLAGNA UTSIKTSPLATSEN Å ISABERG, SMÅLAND. Text å sid. 799. — FOTO. J. BJÖRLINGSON, JÖNKÖPING.

21:STA ÅRG.

DEN 12 SEPTEMBER 1920

N:o 50

Den svenska lantbruksundervisningen räknar sina aror från Västergötland: på Degebergs därstädes grundade Edvard Nonnen år 1828 det första lantbruksinstitutet icke blott i Sverige utan över huvud i Norden. Men som denna läroinrättning var förlagd på enskild mans egendom och dess bestånd sålunda beroende av egarens eller föreståndarens personlighet, dröjde det icke länge, förr än riksdagen efter motion av landshövdingen, frih. R. F. von Kræmer beslöt upprätta ett statsinstitut på Ultuna kungsladugård i Uppland. Undervisningen kunde emellertid icke börja förr än vid arrendetidens utgång och de första eleverna mottogos först på hösten 1849. Först tio år senare fastställdes stadgar för det sydsvenska lantbruksinstitutet på Alnarp. Då hade lantbruksläroverket på Degebergs redan nedlagt sin högre kurs och vid Nonnens död 1862 fick den lägre göra sällskap. Det egendomliga inträffade, att den västsvenska lantbruksprovinzen, varifrån lantbruksinstitutstanken utgått och där den först realiserats, till sist kom att bli lottlös, medan den högre lantbruksundervisningen liksom den akademiska koncentrerades till trakten av Uppsala och Lund. Först under de senaste åren har det börjat bli klart, att Västsverige lika väl som Norrland jämväl kan göra anspråk på delaktighet i de lantbruksvetenskapliga anstalterna.

Liksom institutet på Degebergs hade de båda statsinstituten lyckan att allt ifrån början komma under synnerligen nitisk och intresserad ledning. Den, som först förde befälet på Ultuna, var Johan Arrhenius, som genom sitt utmärkta författarskap sträckte sitt inflytande vida utöver den egentliga elevkretsen, och de, som i raden kommit efter denne, ha väl förstått upprätthålla traditionerna. Sedan år 1902 innehaves rektorsbefattningen av den man, vars bild i dag återgives på H. 8. D:s första sida.

Johan Abraham Sjöström är född i Västerås den 3 juni 1861 samt son till domkyrkoklockaren därstädes Johan Alfred Sjöström och hans maka Maria Elisabeth Björklund. Efter att hava avlagt mogenhetsexamen vid fädernestadens högre allmänna läroverk blev Sjöström student i Uppsala, där han ägnade sig åt naturvetenskapliga studier och år 1881 avlade filosofie kandidatexamen. Hans avsikt hade varit att fortsätta till licentiatexamen och han tillbragte ytterligare ett par år i universitetsstaden, tills hans levnadsbana fick en annan riktning genom hans knytande under längre tid till jordbrukets anstaltsväsen. Under de fem åren 1883—88 tjänstgjorde han nämligen som assistent vid kemiska stationen i Västerås och genomgick det därpå följande året (1888—89) Alnarps lantbruksinstitut, där man skyndade att taga vara på hans lärarebegåvning, i det han erhöll förordnande som lärare därstädes och tjänstgjorde som sådan under de tretton åren 1889—1902. Sistnämnda år utnämndes han slutligen till lektor i jordbrukslära och lantbruks ekonomi vid det uppsvenska lantbruksinstitutet och blev samma år institutets rektor och styrelsens sekreterare efter prof. Juhlin-Dannfelt, som kallats till lantbruksakademiens ledande post. Med Sjöströms ställning som lantbruksinstitutets föreståndare följde ett antal andra förtroendeuppdrag såsom ledamotskap i Svenska Utsådesföreningens styrelse samt framför allt ordförandeskapet i nämnden för redskapsprovninganstalten vid Ultuna. År 1903 kallades han till ledamot av lantbruksakademien och 1909 tilldelades honom professors namn, heders och värdighet.

Under Sjöströms rektorstid har Ultuna lantbruksinstitutet undergått en stor och lysande utveckling tack vare den stigande insikten om den högre lantbruksundervisningens betydelse och riksdagens frikostighet. Vid hans tillträde av rektoratet hade lärarepersonalen

inskränkt sig till fem lektorer utom honom själv, två adjunkter och tre extra lärare. Numera omfattar den utom rektor sju professorer och nio extra lärare. Kraven på lärarnes kompetens har naturligtvis kunnat ökas i jämbredd med den förbättrade ekonomiska och sociala ställning, om tilldelats dem, och detta har satt frukt i en synnerligen livlig skriftstäl larverksamhet, som kommit jordbruket ute i orterna till godo ej mindre än eleverna. Själva har Sjöström framträtt på detta område framför allt som medarbetare i Juhlin Dannfelts monumentala Lantbrukets Bok, vari han ensam författat det band, som omhandlar redskapsläran, medan han tillsammans med verkets utgivare utarbetat den även för icke-jordbrukare intressanta och väckande delen om jordbrukets ekonomi. Men dessutom har han strövt omkring ett stort antal mindre inlägg i tidskrifter — under en längre tid har han varit medlem av tidskriften "Lantmannens" redaktion — och i dagspressen. Just när vi skriva detta, ligger framför oss en väckande artikel om skördetidens och utsådesbandningarnas inverkan på grönfodersproduktionen ävensom om grönfoderskördens förhållande till den mogna erödan, en uppsats, som grundar sig på allt sedan 1912 på Ultuna bedrivna försök rörande dessa för lantmannen viktiga ämnen. Men det är blott ett exempel bland otaliga andra, som utrymmet förbjuder oss att uppräknas.

Av synnerlig betydelse har Sjöströms verksamhet varit som ordförande i nämnden för redskapsprovningarna. Dessa provningar igångsattes redan i slutet på 1890-talet tack vare en donation för ändamålet av Aktiebolaget Separator på 100,000 kr. De stodo då under ledning av en nämnd bestående av lärare vid lantbruksinstitutet samt en utom dessas krets stående maskintekniker och en praktisk jordbrukare. Sedan 1907 har verksamheten fortsatt med understöd av statsmedel och står numera under ledning av en särskild avlönad föreståndare. Men dessförinnan var Sjöström den även omedelbart drivande kraften på detta viktiga område vid Ultuna betäffar och har författat ett flertal redogörelser för de resultat, som uppnåtts och vilka han på sin tid till fullo utnyttjade i sin ovan omnämnda, år 1907 utgivna utmärkta "Handbok i redskapslära". I densamma har han nämligen behandlat de mera teoretiska delarne endast i den utsträckning, som funnits oundgängligen nödvändig, varemot huvudvikten lagts på redogörelsen för de viktigaste nutida redskapen, deras konstruktion, skötsel, avverkning och kraftbehov och för denna har han i vidaste utsträckning lagt till grund de erfarenheter, vilka gjorts vid de av honom själv ledda eller åtminstone övervakade redskapsprovningarna. Med den rivande hast, varmed nya uppfinningar och konstruktioner göres på detta område, skulle det hälsas med stor tillfredsställelse, om en ny up-to-date upplaga av detta på sin tid uttömmande standardarbete kunde komma till stånd, icke minst med hänsyn till de landvinningar, som gjorts genom den s. k. motokulturen.

Det ligger i sakens natur, att Sjöströms kraft i stor utsträckning tagits i anspråk av det länshushållningssällskapet, vari lantbruksinstitutet är beläget; han har sedan år 1910 haft säte i dess förvaltningsutskott och har tillsammans med S. E. Bring utgivit en historisk redogörelse för hushållningssällskapets verksamhet från dess stiftelse 1815. Därjämte har han alltsedan 1896 kallats att medarbeta vid de stora allmänna svenska lantbruksmötena som prisdomare, vid de båda sista 1906 och 1912 som gruppordförande. Slutligen må nämnas, att Sjöström sedan år 1906 är ordf. i styrelsen för Uppsala läns frökontrollanstalt.

År 1886 ingick Sjöström äktenskap med Elin Charlotta Björklund.

SVENSKA KYRKAN OCH SVENSKA ÄLDERDOMSHEMMET I KIEL, invigda av ärkebiskop Söderblom den 17 aug. T. v. Exteriör av kyrkan; t. h. Äldershemmet, upprättat och underhållet av "Lilla Toras Minnesfond" i Kiel.

DEN STORA ENGELSKA FRÄLSNINGS-ARMÉ-ORKESTERN, som besökt och konserterat i Sverige, återreser med "Thule" från Göteborg den 1 september.

Foto. Allard, Göteborg.

Svenska församlingen i Kiel har i dagarna haft gädjen att inviga en egen församlingsbyggnad, Svenska kyrkan, vilken utom gudstjänstlokal inrymmer även präktiga läs- och samlingsrum för svenska sjömän. Invigningen förrättades av ärkebiskop N. Söderblom, assisterad av svenska sjömansprästen i Kiel frih. Lagerfelt och svenska sjömanspastorn i Lübeck Larsson samt ett flertal tyska prästmän. Bland de i högtidligheten deltagande märktes vidare vice ordf. i Svenska kyrkans missionsstyrelse G. Ribbing och svenske konsulin i Lübeck E. T. Holmberg m. fl. Församlingsbyggnaden är belägen vid Eisenbahndam.

Samma dag invigdes i Kiel Tora-Heim vid Kirchensrasse, ett hem för åldriga män och kvinnor av svensk nationalitet. Även denna invigningsakt förrättades av ärkebiskop Söderblom.

*

Frälsningsarméns i London utmärkta musikkår Chalk Farm har i dagarna företagit en turné i Sverige och med stor framgång konserterat i olika städer. Efter sista uppträdandet i Göteborg anträdde hemresan till England.

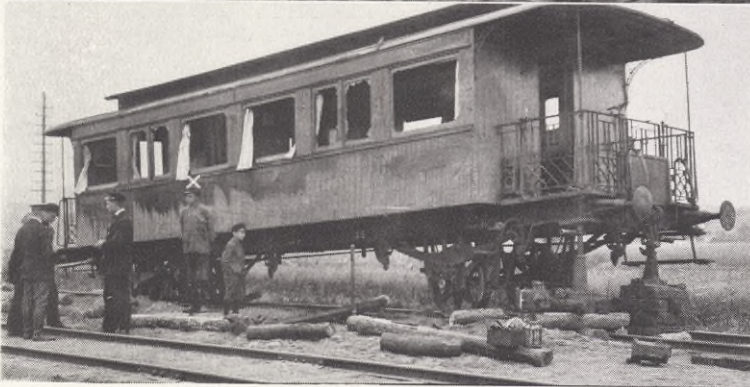
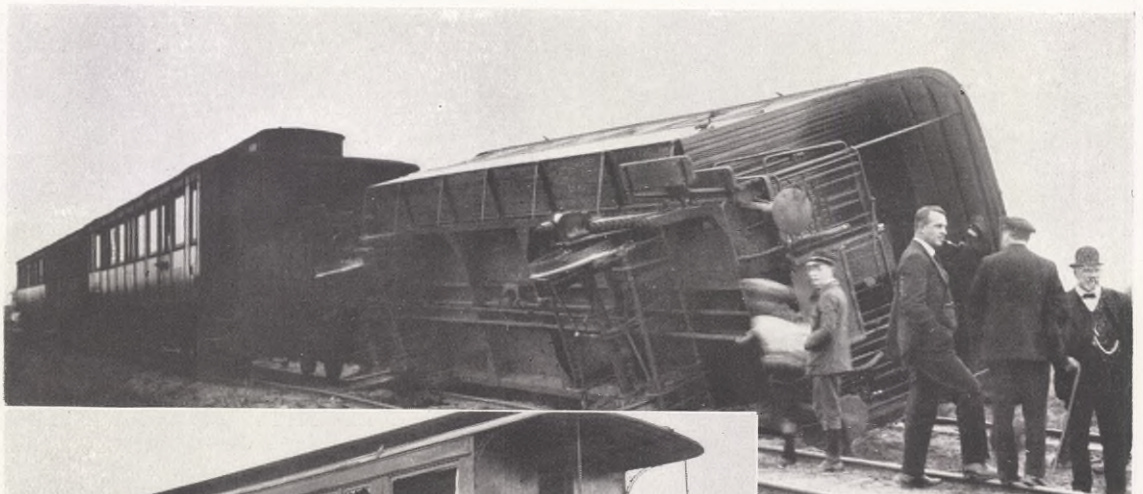
FÖRSTÖRING AV NEGATIVETS BILD AV NOVAN.

*

DEN NYUPPTÄCKTA STJÄRNAN I SVANENS STJÄRNBILD. REPRODUKTION AV NEGATIVET AV "NOVA CYGNI 1920", TAGET AV NILS TAMM PÅ KVISTABERG DEN 16 AUG. KL. 10.25 E. M. Novan är utmärkt med ett kors; nedtill åt höger synes Lyrans stjärnbild med Vega.

Nyligen ha tidningarna haft att meddela om en ny stjärna i Svanens stjärnbild och att den upptäckts av en privatastronom i England. Av en lycklig slump har dock samma stjärna redan 4 dagar före denna upptäckt blivit fotograferad här i Sverige vid Kvistabergs observatorium — tillhörigt den bekante privatastronomen herr Nils Tamm — den 16 augusti kl. 10.25 på kvällen, då några plåtar av den i stjärnans närhet liggande Lyrans stjärnbild togs. På dessa syntes efter undersökning uppe i vänstra hörnet den nya stjärnan som en liten punkt motvarande en 7:e storlekens stjärna och som sådant ännu under gränsen för synbarhet med blotta ögat. På bilden, som är reproduktion efter en av plåtarna, synes "Novan" i mitten av ett kors. En vecka efter det fotografie togs var stjärnan som ljusast och klart lysande högt på himmeln. Nu har den åter försvagats och lyser blott som någon av de svagare i samma trakt, för att till sist försvinna lika hemlighetsfullt som den plötsligt blossade upp.

DEN SVÅRA JÄRNVÄGSOLYCKAN Å SÄRÖBANAN.

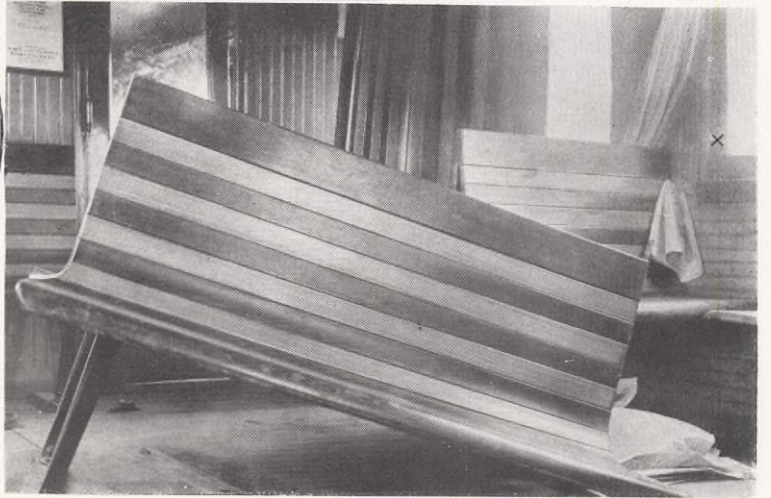

1. OLYCKSPLETSEN VID JÄRNBROTTS STATION MED TÅGSÄTTET OCH DEN KULLVRÄKTA SISTA VAGNEN, omedelbart efter olyckan. — (Efter fotograf.)

2. DEN URSPÅRADE VAGNEN REST och 3. DESS INRE med den lösryckta soffan. Vid X å båda fotona de förolyckades plats. — Fotos. Allarvå, Göteborg.

4-6. DE VID OLYCKAN OMKOMNA.

4. FRÖKEN LILLY NORBERG.
5. FRÖKEN KETTY BÄCKMAN.
6. HERR ERIC ANDRÉN.

En ohyttig olycka, vilken krävde tre människoliv inträffade den 31 aug. på Göteborg-Säröbanan. När eftermiddagskuriren från Göteborg, vilken icke stannar förrän i Billdal, passerade en av de mellanliggande mindre stationerna, Järnbrott, och körde över en av de därvarande växlarna, hoppade den sista vagnen i det av fyra personvagnar bestående tågsättet av spåret och rullade med kopplingarne alltså obrutna vidare över syllarne, våldsamt krängande åt båda sidor, samt slungades slutligen omkull varefter den släpades med ytterligare ett tiotal meter, innan tåget på signal av stationsföreståndare hann stoppa.

När järnvägspersonalen och de i de främre vagnarne varande passagerarne skyndade fram till den kullvräkt vagnen, möttes de av en sansfull syn. Vagnens till ett fyrtiotal uppgående passagerare hade slungats om varandra nedåt den mot marken liggande sidan av kupén. Över dem lågo de vid den våldsamma stöten lösslitna bänkarna vräkta. Några av passagerarne hade trängts ut med överkroppen genom fönstren och blivit fruktansvärt massakerade mot räls och syllar under vagnens släpande banan framåt.

Räddningsarbetet tog skyndsammast sin början och med förnådd ansträngningar sökte man föra de i vagnen instängda, till ett fyrtiotal uppgående passagerarne ut i det fria. Mer eller min-

dre skadade hjälptes de en efter en ut, och slutligen anträffade räddningsmanskapat tre personer, av vilka de två redan voro döda och den tredje befann sig i så medtaget tillstånd att döden inom några minuter följde. Sedan de skadade på olycksplatsen erhållit ett första förband fördes de med tåg till Göteborg. Fjorton hade erhållit så svåra blessyrer att de måste söka sjukhusvård. Flest kunde emellertid efter undergången behandling åter lämna sjukhuset, där endast de fem svårast skadade kvarstannade.

Underrättelse om den ohyttiga olyckan nådde nästan omedelbart Göteborg och väckte där den största oro och djupaste förstämning. Vid Säröbanans station samlades stora människoskaror och stationsbefälet bestormades med frågor av anförvanter och vänner till de personer, som medföljt olyckståget, och för vilkas öde man gripits av kvalfull oro. För att få vissnet om vad som hänt skyndade stora skaror i bil till olycksplatsen, där man med växande otålighet och i ytterligt opprörd sinnesstämning väntade på det alltför länge dröjande undsättningsståget från Göteborg.

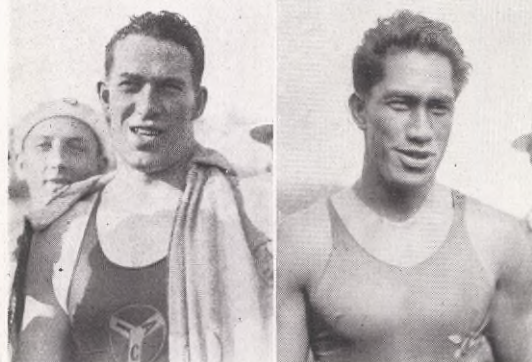
Full klarhet rörande olyckans orsak har ännu icke kunnat vinnas. Av sakkunniga verkställd undersökning har givit starkt stöd för teorien att växeln, där urspårningen ägde rum, uppkommit av ett tidigare passerande tåg, varigenom växeltungorna kommit att icke sluta till på någöndera sidan. Loket och de närmaste tyngre

Forts. å sid. 798.

SENASTE BILDER FRÅN OLYMPISKA SPELEN.

1. DE FYRA SVENSKA SEGRARNE I FEMKAMP jemte deras ledare: Fr. v. löjtnanterna Bengt Uggla (4:de pris) och Erik de Lava! (2:dra pris) överstelöjtnant S. Drakenberg och kapten Tor Wibom (ledare), löjtnanterna Gustaf Dyrssen (1:sta pris) och Gösta Rundö (3:dje pris).
2. NORMAN ROSS Förenta Staterna, 1:sta pris i 1500 m. simning.
3. DUKE P. KAHANAMAKU, Hawaii, 1:a pris i 100 m. simning, världsrekord 1 minut $\frac{3}{8}$ sek.
4. FINALEN I 100 M. SIMNING FÖR DAMER. Fr. v. Bleibrey, För. Stat. 1:sta pris 1 m. 13,8 sek. Walrand, New Zealand 5:te, Jane Gylling, Sverige 6:te, Schrot, För. Stat. 3:dje pris, Guest (bakom) För. Stat. 2:dra pris, Jeans, Engl. 4:de.

Efter fotografier.

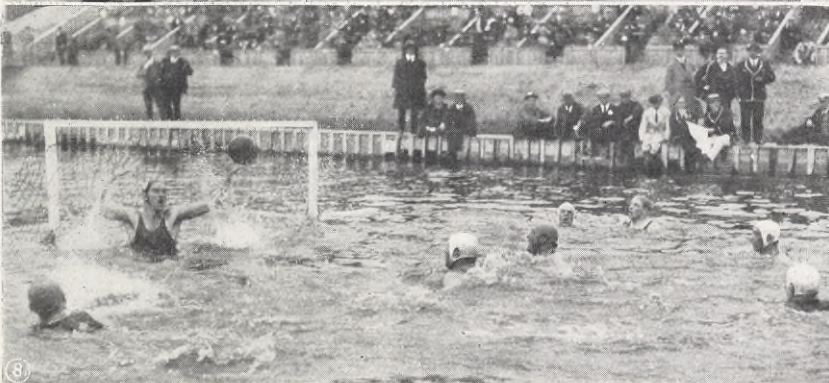
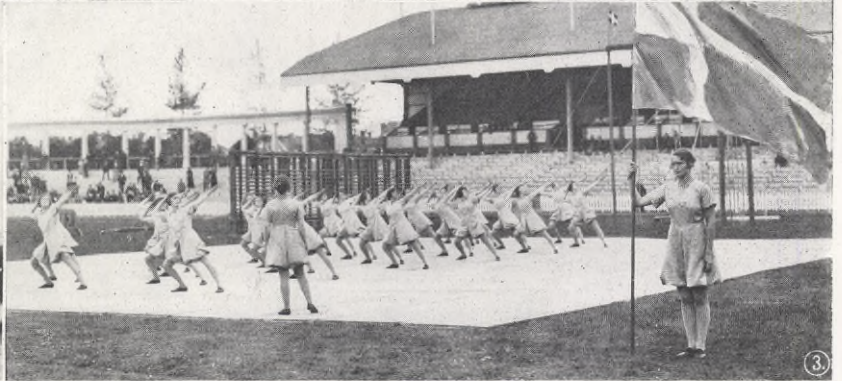
A. Liche. Ernst Sjöbergspår.

I och med simningarna den 30 aug. förklarades den sjunde Olympiaden avslutad och prisutdelning ägde rum utan högtidligare former.

Under veckan har endast fotboll och landhockey spelats.

Det svenska nederlaget mot Holland ansågs från alla håll, t. o. m. holländskt, som oförtjänt och svenska ledningen beslöt att draga sina spelare tillbaka från de återstående matcherna. Efter en ständiga ansträngningar från belgiskt håll, bl. a. med försök till omspel mellan Holland och Sverige, fortsatte svenskarne dock matcherna. D. v. s. det har varit endast en mot Spanien. Svenskarne förlorade med 2—1. Matchen var hård och ointressant. En svensk spelare skadades så svårt att han måste föras från planen.

Omspelet med Holland blev naturligtvis ej av. Italien slog Norge med 2—1. I semifinalen slog Belgien Holland med 3—0 och i finalen Tjecko-

1—3. DE SVENSKA MANLIGA OCH KVINNLIGA GYMNASTIKTRUPPERNA.
4. SPELENS YNGSTA DELTAGARE: Miss Riggins, Förenta staterna, segrare i trampolinhopp för damer. Niklas Skoglund, Sverige, 2:dra pris i raka hopp. 5. MALMROTH, 1:a pris i 400 m. bröstsim. 8. FINALEN I VATTENPOLO: Belgiska målvakten i arbete mot det segrande engelska laget.

slovakien efter en ny "skandalmatch" med 2—0. Tjeckerna protesterade mot domaren genom att lämna planen före full speltid.

I landhockey har England slagit Danmark med 5—1, Belgien har slagit Frankrike med 3—1. Senare har England besekrat Belgien med 12—1 och Danmark Frankrike med 9—1.

De svenska gymnasterna äro hemkomna och ha haft lyckade uppvisningar i Malmö och Stockholm. De svenska idrottsmännen ha återvänt utan högtidligare mottagning. Finnarna ombord å ångaren "Ariadne" under eskort saluterades av Sveaborgs gamla fäste. I nationernas tävlan står Sverige som god tvåa. Sr.

6 och 7. WAHLMAN, 1:a pris i raka hopp. Bäres i gullstol efter sin vackra seger.

GÖTEBORGS LYRISKA TEATER.

Stora Teatern i Göteborg har i och med denna säsong inlett en ny æra, i det att densamma, efter att länge ha upplevat gästspelsteaterns skiftande och ofta godtyckliga öden, genom synnerligen behjärtansvärt initiativ av en del ledande män inom staden — främst att nämna bankdirektör A. Fromell — ombildats till aktiebolag med en fast engagerad teatertrupp. Den epok Lorensbergsteaterns uppmärksammade prestationer inlett i Göteborgs teaterväsen har ovillkorligen väckt en stark längtan att i den svenska musikstaden par préférence även kunna framskapa

Forts. å sid. 799.

Fler fotograf.

Kliché: Engel Sjöbergparra.

FÖRSTUPPFÖRANDE Å STORA TEATERN I GÖTEBORG av Andrans operabuffa "Stora Mogul".

Överst: Fröken Inga Peters (Irma) och herr Eric Anders (prinsen).

Därunder: SCENBILD UR ANDRA AKTEN med fru Signe Rydberg—Eklöf (prinsessan) och prinsen.

Fotos Allard, Göteborg.

Bild t. v.: FRÅN DEN STORA NORDISKA FOTOGRAFIUTSTÄLLNINGEN I STOCKHOLM.

Ett porträtt av Drottning Lovisa taget omkring 1850. Text å sid. 799.

Bild t. h.: "HENNES LILLA MAJESTÄT" PÅ FOLKTEATERN I STOCKHOLM.

Fru Mary Johnson och herr Ekstam

Text å sid. 799.

Foto. Almqvist & Preinitz, Stålm.

FRÅN FÖRHANDLINGARNE. Pressfoto

T. v.: LITVINOV, SOVJET-RYSSLANDS BEKANTE AFFÄRSFÖRHANDLARE, ankom till Kristiania den 3 sept.

Efter fotografi.

T. h.: TYSK RIKSDAGSMANNEN DITTMANN, har offentliggjort upprörande och i hela Tyskland uppseendeväckande meddelanden angående förhållanden i Sovjet-Ryssland.

Text å sid. 799.

Nederst; DEN RYSKA FACKFÖRENINGSDLEGATIONEN som över Vardö och Trondhjem den 2 sept. ankommit till Kristiania. Ordförande är Sergejev (med portföljen) och vice ordförande Losovskij (i. h. om honom).

Efter fotografi.

En rysk fackföreningsdelegation besöker i. n. Norge, dit den anlät ombord på en egen ångare. Ankomsten ägde rum i Vardö, varefter färden gick vidare till Trondhjem och Kristiania. Norska regeringen har givit delegationen, vilken enligt uppgift representerar fem mill. ryska arbetare, tillåtelse att uppehålla sig i Norge under åtta dagar samt att under denna tid konferera med de norska arbetarnes landsorganisation.

DET MÄRKLIGA ÖRSTEDSMÖTET I KÖPENHAMN.

Örstedsmötet i Köpenhamn, anordnat för att högtidligt minna hundraårsminnet av den store danske naturforskaren H. C. Örstedes år 1820 gjorda epokgörande upptäckt av sambandet mellan de elektriska krafterna och de magnetiska fenomenen, öppnades den 1 sept. på Köpenhamns rådhus i närvaro av en lysande samling vetenskapsmän från de fyra nordiska länderna. Mötet var uppdelat på tre sektioner, det första nordiska elektroteknikermötet, det första nordiska fysikermötet och det första nordiska kemikermötet, vilka sektioner för att medhinnna den långa raden av högintressanta föredrag arbetade var för sig. Vid ett av dessa sektionssammanträden demonstrerade två unga danska forskare ingenjörerna *K. Rahbek* och *Alf. Johnsen* en av dem gjord revolutionerande upptäckt på elektroteknikens område. (Se art. på annan plats i dagens nummer!)

DEN STORE FYSIKERNES STATY I ÖRSTEDS-PARKEN I KÖPENHAMN vid vilkens fot den stora svenska lagerkranen nedlades.

Under kongressen hyllades vid upprepade tillfällen Örstedes minne. Köpenhamns universitet anordnade sålunda en storslagen minnesfest, vilken övervars av konungen samt prinsarne Valdemar, Harald, Gustaf och Axel.

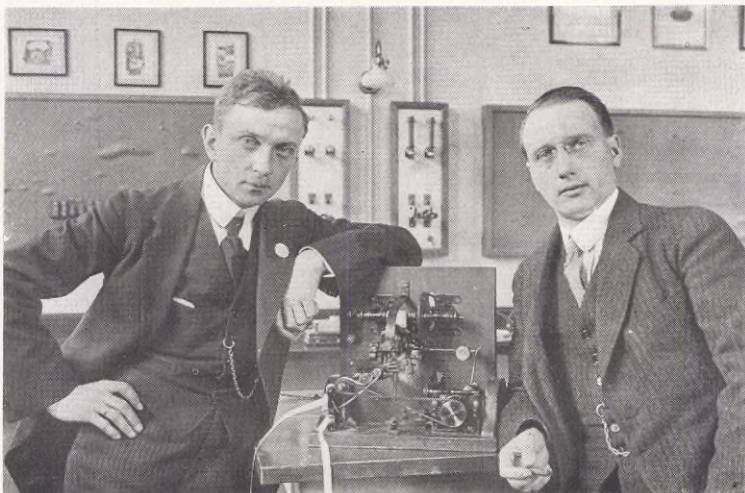
Fästtalen inleddes med ett anförande av rektor magnificus, varefter följde professor Martin Knudsens intressanta minnestal med en ingående redogörelse för Örstedes lysande forskaregärning, vilken ställt honom som den främste i raden av danska vetenskapsmän. Slutligen erinrade professor Höffding i ett elegant utformat föredrag om Örsted i hans egenkap av filosofisk och etisk personlighet samt bringade honom ett tack för den ovärderliga gåva han genom sina upptäckter skänkt vetenskapen liksom för den ära han genom sina vetenskapliga bragder gjort sitt fädernesland. Omedelbart efter festen på universitetet begåvo sig en del av mötets deltagare med sven-skarne professorerna Arrhenius, Benedicks, Ramberg och Ekman samt ing. Sjöquist i spetsen till Örstedsparken och bekransade den där varande Örstedstatyen. Professor Arrhenius höll därvid ett hyllningstal till Örstedes minne. Vid statyn har under mötesdagarna ytterligare nedlagts ett stort antal kransar, där-

Efter fotografen:

SVENSKA DELTAGARE I ÖRSTEDSMÖTET I KÖPENHAMN nedlägga en jättekrans av lager vid Örstedes staty. Vi namnteckna:

1. Professor A. Langlet, Göteborg.
2. Ing. Sjöquist, Stockholm.
3. Byrådirektör Sandström, Stockholm.
4. Prof. S. Arrhenius, Stockholm.
5. Doc. A. Odenrantz, Stockholm.
6. Prof. Otto Pettersson.
7. Prof. C. A. Mebius, Gbg.
8. Prof. G. Bodman, Gbg.
9. Prof. C. Benedicks, Sthlm.

ibland av de norska mötesdeltagarna samt vidare av danska vetenskapliga institutioner och sammanslutningar.
Se sid. 798.

T. v.:

ENUPPSEENDE-
VÄCKANDE
DANSK UPPFIN-
NING DEMON-
STRERAD VID
ÖRSTEDS-
MÖTET. Uppfin-
narne ingenjör
Knud Rahbek (t. v.)
och ingenjör *Alf.
Johnsen*.

FRANSKE GENERALEN WEYGAND, Warschaws räddare, vid återkomsten i dagarna till Paris efter den framgångsrika offensiven: han för med sig Warschaws hedersgäva, konung Stefan Balthors värja.

FRANSKA KONSULATET I BRESLAU, härjat av tysk poöbel. en tilldragelse som medfört en allvarlig fransk-tysk notväxling.

av erkänsla och tacksamhet, överlämnade staden Warschau såsom hedersgäva konung Stefan Balthors (död 1586) värja, en av Polens värdefullaste historiska relikier.

General Weygand fick vid återkomsten till Paris ett lysande mottagande och har av franska regeringen upphöjts till storofficer av Hederslegionen.

En tysk-fransk kontrovers av ganska allvarlig karaktär inträffade den 26 aug. i Breslau. Nämda dag hölls i staden under öppen himmel ett stort tyskt protestmöte mot det aggressiva sättet varpå den polska befolkningen i Ober-Schlesien uppträdde. Efter protestmötet drog en upphetsad folkskara genom staden till det polska konsulatet vilket stormades. Alla inventarier förstördes och dokument och handlingar slungades ut på gatan. Därefter drog massan till det franska konsulatet, vilket behandlades på samma sätt, varjämte den franska trikoloren brändes. Samtidigt stormade en annan folkskara två hotell, där medlemmar av den inter-allierade kommissionen bodde samt slungade även här funna handlingar ut på gatan.

Överpresidenten i Breslau begav sig ofördröjligen till franske konsulin för att frambära den tyska regeringens ursäkter för det föref. lna och nya tyska ursäkter framfördes sedan av utrikesminister Simon's ställföreträdare v. Rosenbeig hos franske ambassadören i Berlin samt av Tysklands chargé d'affaires i Paris i det franska utrikesministeriet. Dessa ursäkter hava dock icke visat sig tillräckliga, i det att den franska regeringen den 31 augusti till tyske utrikesministern överlämnat en not med krav på ytterligare upprättelse: de skyldigas bestraffning, parad för franska flaggan i Breslau av ett regemente tyska riksvärnstrupper samt slutligen en ursäkt av tyske rikskanslären inför franska gesantskapet i Berlin vilket sistn. krav emellertid på tysk hemställen återtagits. Tyska riksdagens utrikesutskott har anmodat utrikesministern att närmare undersöka Breslau-affären för att klarlägga att de franska besättningstrupperna genom sin partiskhet för polackarne upphetsat den tyska befolkningen och sålunda själva framkallat oroligheterna.

ETT AMERIKANSKT SÄLLSKAP, COLUMBUS RIDDARNE, HAR SKÄNKT TILL FRANKRIKE EN STATY AV LAFAYETTE, SOM RESTS I METZ, och som i dagarna avtäckts inför marskalk Foch och en delegation från sällskapet. Samtidigt överlämnade delegationen till marskalk Foch en marskalkstav av juvelbesatt och emaljerat guld, till ett värde av 75,000 kronor. Vår bild togs vid statyavtäckningen.

DEN RYSKA OFFENSIVENS SAMMANBROTT.

1. VID GRÄNSEN MELLAN TYSKLAND OCH POLEN. Förhandlingar om de ryska truppers internering i Arys, Ostpreussen.

2. BOLSCHEVIKISKT KAVALLERI — observera typerna — ÖVERSKRIDER TYSKA GRÄNSEN VID WILLENBERG.

3. TYSK OFFICER I ARYS FÖRHANDLAR MED BEFÄLHAVAREN ÖVER KUBANKOSACKERNA.

4. HÖGAR AV RYSKA VAPEN, däribland maskiner av maskingevär, dels franska och dels engelska.

Efter fotos.

Kliché: Renof Sjöström.

Det polsk-ryska fälttåget utvecklar sig alljämt på ett för de polska vapnen lyckosamt sätt. Segern i slaget vid Warschau inbringade, sedan stora på reträtt varande ryska truppavdelningar kringränts och tillfångatagits, ett samlat tångantal av 120,000 man, varjämte ofantliga förråd av vapen och proviant föllo i segrarens hand.

Den polska arméledningen har energiskt fullföljt den vunna Forts. å sid. 798.

Med anledning av generallöjtnant Edvard Brändströms sjuttioårsdag den 15 augusti har redan sedan länge bland härvarande Rysslandssvenskar förberetts en hyllningsfest, som ägde rum den 1 september i Svenska handelsbankens stora direktionsaal. I festen, vid vilken högtidstalet hölls av generalkonsul Heilborn, deltog, förutom general Brändström själv och medlemmar av hans familj, ett hundratal personer.

Vid festen ifråga överlämnades till general Brändström en textad adress med uttryck för de närvarandes värdsamma hyllning samt en medalj, som präglats till general Brändströms minne och av vilken ett exemplar överlämnades förutom till generalen själv åt var och en av hans söner och åt hans dotter, fröken Elsa Brändström. Medaljen, som modellerats och graverats av medaljgravör Sven Kulle, visar på framsidan general Brändströms profilporträtt jämte inskriften: "P. H. E. Brändström, envoyé, generallöjtnant". Frånsidan företer en kedjekrans av dubbelkors och keruber, omgiven av lagerkvistar

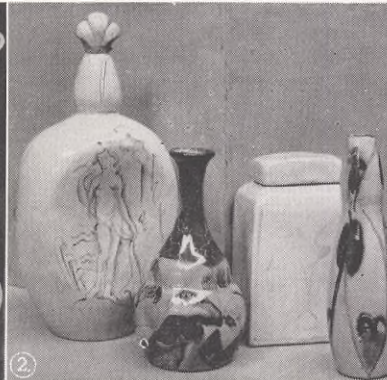

MEDALJ PRÄGLAD TILL GENERALLÖJTNANT BRÄNDSTRÖMS 70-ÅRS DAG. Utförd av medaljgravör Sven Kulle.

de bevis på vänskap och tillgivenhet, som kommit honom till del och högtidligheten avslutades med att generalkonsul Heilborn till fröken Brändström överlämnade en stor korg med skära rosor, med några erkännssamma ord för vad hon under fem långa år utträttat i den lidande mänsklighetens tjänst.

Den 28-29 augusti hade Kungliga Motorbåtsklubben anordnat en stor internationell regatta vid Saltsjöbaden, som dock på grund

av det hårda och stormiga vädret blev nästan alltför mycket prövande för de deltagare, som dock vågade sig ut. Första dagen ägde fartprov rum å Askrikefjärden under marindirektör Ivar Falkmans ledning och därefter gick starten för distanstävling med Högböte som första etapp. Största intresset samlade sig dock kring andra dagens racertävling, som försiggick i full storm och blev för såväl åskådare som deltagare en verklig sensation, på grund av den upprörda sjön där de små smäckra farkosterna

FÖRENINGEN VERKSTADENS FÖRSTA USTÄLLNING i Liljevalchs konsthall. 1. och 3. ORREFORS GLAS. 1. Skål av E. Hald, 3. Skål av S. Gate, 2. KERAMIK av Greta Fahlcrantz, 4. HÖGANÄS-BILLES HOLMS HUSHÅLLS LERGODS av E. Böckman.

Text å sid. 798.

Efter fotos.

och med inskriptionen: "Av tacksamma landsmän" samt sentensen: "Probantur tempestate fortes".

För att även i Ryssland hugfästas minnet av general Brändströms verksamhet hade man vidare låtit professor Emerik Stenberg måla hans porträtt i olja, vilket överlämnades till generalen med anhållan att han ville skänka det till Staten af tillhöra svenska legationshotellet i Petrograd när förhållandena så medgiva.

Slutligen anhöll generalkonsul Heilborn om generalens tillåtelse att få använda ett överskott på 3 å 4,000 kronor som uppstått vid insamlingen för porträttet som grundplåt till en "general Brändströms fond" att ställas till svenska föreningens i Petrograd förfogande med syfte att bistå nödlidande svenskar i Ryssland.

General Brändström tackade djupt rörd för

stundtals så gott som försvunno. Tävligen blev också fruktansvärt spännande och till sist egentligen en enda hetsig kapplöpning mellan "Vagabond", ägare dir. Philipson och "N. N. III", ägare kapten E. Bernström, förd av herr H. Forsslund. Banan gick fyra varv runt Baggensfjärden och ända in i det sista var det osäkert

Forts. å sid. 798.

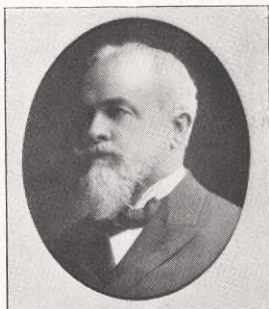
Efter fotografen

FRÅN K. MOTORBÅTSKLUBBENS TÄVLING VID SALTSJÖBADEN DEN 28-29 AUGUSTI. Kapten N. E. Bernströms segrande racer "N. N. III".

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

A. BELLINDER.
F. d. Lektor. — *Sveneby.*
75 år 10 sept.*

H. G. O. ENELL.
Apotekare. — *Stockholm.*
70 år 13 sept.*

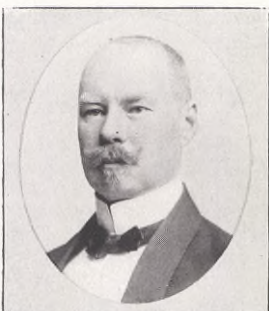
O. S. MANNHEIMER.
Advokat. — *Göteborg.*
60 år 12 sept.*

F. D. MALMROS.
V. Hjäradshövding. — *Trälleb.*
55 år 14 sept.*

P. A. V. SCHOTTE.
Landshövding. — *Umeå.*
60 år 13 sept.*

K. A. HERMELIN.
Friherre. Komm.-man. — *Wadsbro.*
60 år 16 sept

R. G. E. M. VON ROSEN.
Greve. Överste. — *Stockholm.*
55 år 13 sept.*

A. R. NORDVALL.
Direktör. — *Stockholm.*
50 år 8 sept.*

E. EGGERS †.
Grosshandlande. — *Sthlm.*
F. 38. † 19 aug.

J. C. M. STRÖMBERG †.
Landskapsmästarinna. — *Stockholm.*
F. 51. † 29 aug.*

J. A. ELFVERSSON †.
Lantbrukare. Komm.-man. —
Åttehöj. — F. 62. † 8 aug.

G. A. BERGSTRÖM †.
Godsägare. — *Torskors.*
F. 64. † 24 aug.*

AUGUST BELLINDER. Stud. 67, fil. dr. 72, e. o. aman. i K. Bibliot. Lektor i Örebro 75, i Göteborg 87—11; insp. v. Göteb. arbet. inst. under 18 år o. v. Västra realsk. 19 år. Led. av Vet. o. Vitteb. samf. Verkst. dir. i Mönarps jordbr. a.-b. 11—18, led. av Skarab. l. hushålln.-sällsk. förvalt.-utsk. under 9 år. Led. av Riksd. F. K. 07—19; led. av konstit.-utsk. 10 led. av särsk. utsk. 08 o. 09, statsrevisor 11.

HENRIK ENELL. Apot.-ex. 75, anst. å apot. Nordstjernan i Stockh. 75—83, förestånd. f. apot. i Alingsås 83—90, sdn sistn. år inneh. av apot. Örnén i Stockh. Led. av Sv. farmakopékomm. sdn 94, ordf. i Apot. soc. 09—11, ordf. i styr. f. sjukh. St. Göran; på sin tid led. av hälsov.-nmd stadsfullm. i Stockh. (1900—12). Led. av styr. f. Apot. mineralvattens a.-b.

OTTO MANNHEIMER. Stud. 79, jur. utr. kand. 87, v. hvd. 90, adv. i Göteborg, o. deläg. i Ph. Lemans adv.-byrå sdn 96. Led. av Sv. adv.-samf. sdn 90, dess ordf. 12—20. Utöv. en betydande kommunal o. polit. verksamhet, inom stadsfullm. i Göteborg samt sdsom led. av Riksd. F. K. 12—19. En av stift. av den på sin tid banlydande Göteborgs samskola åt vilken han ägnat ett synnerligt intresse. Biografi o. helsid.-portr. årg. XIX:23.

FRANS MALMROS. Stud. 84, hovr.-ex. 88, v. hvd 91. Deleg. i Malmö stenkolsbol. o. Trälleb. stenkolsbol. Stadsfullm. ordf. sdn 95, v. ordf. i Skån. hand.-kamm. Styr.-led. o. verkst. dir. i; Trälleb. ångf. nya a.-b., Trälleb. ångkvarns a.-b., Färg- o. fernissfabr. a.-b. Standard; ordf. i a.-b. Sam Malmros, v. ordf. i Sv. Atlant. hand.-komp., styr.-led. i Skand. Kred. a.-b. avd.-kontor. Lund—Trälleb.—Landskr. Järnv. a.-b. V. ordf. i landstinget.

AXEL SCHOTTE. Stud. 78, jur. utr. kand. 86, v. hvd 89; länsnot. i Gävleb. l. 89, landssekr. i Värml. l. 02. Statsråd o. chef f. Civildep. 05—06, 11—14 o. 17—19. Landshövding i Västerb. l. sdn 16. Led. av Riksd. A. K. 08—19, sdn sistn. år led. av Riksd. F. K. En av våra mest tramtrådande o. betydande politiska personligheter. Biografi o. helsid.-portr. årg. XI:31; mindre portr. XIV:36.

REINHOLD VON ROSEN. Ujtn v. Livg. t. h. 86, löjtn. 89, v. Gen.-stabens 97, kapt. där 99, ryttm. v. Livg. t. h. 02, major v. Gen.-stabens o. stabs-

chef v. 4. Arméfördeln. 06, öv.-ljtn. v. Livg. t. h. 10, överste o. chef f. Smål. husarreg. 13, sekundchef f. Livg. t. h. sdn 15. Stadsfullm. i Stockh. 11—13. Led. av styr. f. Sv. centralfören. f. Idrottens främj., v. ordf. Sv. rid-portens centralförb., v. ordf. i Stockh. fälltrikklubb, ordf. i Sv. pointerkl., led. av styr. f. Stockh. kapplöpn.-sällsk. Led. av Krigsvetenskapsakad.

AXEL NORDVALL. Efter avslut. skolestudier o. köpm. praktik intresserad inom industrien f. tillgodogörandet av sill som rådningsämne vilken florerade på 90-talet men som upphörde m. brist på råvara. Startade därefter i Göteborg Svenska carbid o. acetylen a.-b. vilket 1900 överflyttade t. Stockholm. Inköpte uppfinningen acetylen löst i acetone (acetylène dissous) av det franska bolag som ägde o. exploaterade densamma, till en början f. de skand. länderna. Det är ur denna uppfinning a.-b. Gasaccumulator utvecklat sin världsframmande industri tack vare Ing. Daléns uppfinning f. gasens applicering på fyr- o. järnvägsbelysn. områden. Nordvall delt. i bild. av a.-b. Gasaccumulator som övertog den franska uppfinningen o. deltog t. 17 i detta svenska bolags skötsel o. utveckling, särsk. i fråga om de utländska affärerna. Sedan Förenata Stat. regering antagit "Aga"-systemet, bildade N. i förening med amerikanska intressenter ett dotterbolag i Amerika t. Gasaccum. samt vann i hård konkurrens kontraktet f. belysn. av Panamakanalen. Uppgj. m. de sydamerik. regeringarne kontrakt ang. Afa fyrssystemet vilket genom hans arbete blivit förhållande i amerikanska världsdelen. År sedan 17 verkst. dir. i Transmarina Kompaniet i Stockholm. En av medlemmarne i den av svenska regeringen t. Amerika uts. delegationen 17 i o. f. handelsavtal ör. behövliga födoämnen o. råmaterial; stannade där t. 19 f. reger. räkning. Chef f. den K. Kommissionen i Förenata Stat. 18—19. En av stift. av Sverige-Amerikastiftelsen.

JULIA STRÖMBERG †. Elev v. Konstakad. 72—80, utf. en flertal mål. m. motiv fr. Stockholmstrakten o. Västkusten. Agrée v. Konstakad. 81. Omkom v. automobilolycka.

Till art. å sid. 793.

EN MÄRKLIG UPPTÄCKT PÅ ELEKTROTEKNIKENS OMRÅDE.

Vid sammanträde den 2 sept. med elektrotekniska sektionen av Örstedts-mötet i Köpenhamn tilldrog sig ett av de danska ingenjörerna Alf. Johnsen och K. Rahbek hållet föredrag med åtföljande demonstrationer den allra största uppmärksamhet. Ingeniör Johnsen redogjorde först för den mera teoretiska delen av ämnet, som fått titeln: "Et nyt elektrisk Fænomen og dets Anvendelse paa Telefoni og Telegrafi". Det första uppslaget hade givits redan i sept. 1917 då de båda unga ingenjörerna höllo på med några elektrotekniska experimenter. Därvid gjorde man tillfälligtvis den iakttagelsen att då elektriska strömmen genomgår vissa, även icke metalliska kroppar, uppkommer en skenbar magnetisk verkan. En noggrannare undersökning gav dock vid handen, att det icke kunde vara magnetism i vanlig bemärkelse, utan en helt ny verkan av den elektriska strömmen, vilket fenomen torde komma att ge uppslag till de mest storartade vetenskapliga och praktiska upptäckter, liksom Örstedts påvisande av det till synes obetydliga fenomenet att magnetnålen påverkas av en elektrisk ström blev grunden till hela den moderna elektrotekniken.

Ingeniör Johnsen utförde därefter under auditoriets stormande bifall det grundläggande experimentet. En litografisk sten var på ena sidan belagd med bladguld och mot den andra planslipade sidan trycktes en med hanitåg försedd metallplatta; därefter fördes de båda trådarna från en vanlig väggkontakt för elektrisk belysning till var sitt av dessa metallbelägg. Det visade sig nu att metallplattan sög sig så fast vid stenen att denna kunde lyftas i det nämnda handtaget. Först när strömmen bröts lossnade stenen från metallplattan. Metallplattan verkar onekligen skenbart som en elektromagnet, men denna nya elektriska kraft fordrar betydligt mindre strömstyrka än en lika kraftig elektromagnet.

Därefter anfördes och demonstrerades av Ingeniör Rahbek flera praktiska resultat av upptäckten, bl. a. ett elektroskop liknande en reservoarpenne; med en dylik liten tingest i västfickan kunna ingenjörerna gå ut och uppmäta elektriska strömstyrkor och den elektriska kraftens spänning betydligt bekvämare än med förutvarande stora och tunga ampère och voltmetrar. Nästa experiment rörde sig om konstruktion av reläer och framför allt om starkströmstelefoner. Ett meddelande som upplästes framför en mikrofontratt i ett annat rum återgavs av mottagningsapparaten i auditoriet utan några som helst störningar så, att hela församlingen kunde tydligt uppfatta det sagda och igenkänna rösten på den talande. Fullkomliga "orkaner av bifall" framkallade nästa försök, då en fiol sattes fast vid mottagningsapparaten och återgav för hela salongen ett musikstycke av Schumann, som spelades in vid avsändningsapparaten; när fiolen sedan med fulltonig röst återgav vad Ingeniör Johnsen läste upp vid avsändningsapparaten ville bifallsyttringarne aldrig ta slut.

Den största betydelse torde dock upptäckten få inom den trådlösa telegrafiens och telefoniens område. Hittills har man huvudsakligen måst inskränka sig till att med hörseln uppfatta de elektromagnetiska vågorna, som utsändas av de trådlösa telegrafstatio-

nerna; visserligen ha i Tyskland och Frankrike framställt apparater för nedskrivning av trådlösa telegram men de hava endast uppnått en effekt av 100 ord i minuten, den nya upptäckten skulle i stället möjliggöra 600 ord pr minut. Vid de under föredraget verkställda experimenten blevo telegrammen till hörrarnas stora förvåning t. o. m. projicerade på en duk ungefär som bilderna på en kinomatograf!

Telefondirektör Johannsen i Köpenhamn och Kommercerådet Enström, Stockholm, vilka närvaro vid föredraget, hava givit uttryck för sin beundran av den epokgörande upptäckten, som inom vissa läst av elektroteknisk vetenskap torde komma att verka fullkomligt revolterande.

Till bild å sid. 792.

Ett nordiskt nationalekonomiskt möte, till vilket icke mindre än 170 deltagare från de tre nordiska landen anmälts, öppnades den 31 aug. i Stockholm i Andra kammarens plenisal. Hälsningsanförandet hölls av ordföranden i Svenska Nationalekonomiska föreningen friherre K. J. Langenskiöld, som bl. a. hänledde uppmärksamheten på att tre decennier förflutit sedan de skandinaviska ländernas nationalekonomer senast möttes till gemensamma överläggningar. Till mötets ordf. utsågs fr h. Langenskiöld och till dess vice ordf. professorerna Koefoed, Danmark och Jæger, Norge. Bland deltagarna märktes flertalet av Nordens mest framstående vetenskapsmän på det nationalekonomiska området liksom representanter för bank- och finansvärlden.

Forts. fr. sid. 788.

vagnarne i olyckståget följde huvudspåret, under det att den sista lättare vagnen kilades in på rundspåret och bringades till urspårning.

De tre offren för järnvägsolyckan voro samtliga unga personer och alla anställda vid Nordiska Handelsbanken i Göteborg, nämligen fröknarne Lilly Norberg, f. 1893, och Kitty Bäckman, f. 1896, båda synnerligen dugande i sitt arbete och högt skattade av förmän och kamrater samt slutligen hr Erik Andrén, f. 1900. en sympatisk, av sitt arbete intresserad, lovande ung man, känd även som älskare av musik.

De skadade befinna sig alla utom livsfara, ehuru tillståndet i fråga om några alljämt är allvarligt. För en del av dem torde de svåra blesyrerna dess värre komma att medföra framtida men.

Forts. fr. sid. 795.

lysande framgången och under ständiga strider tvungit de vikaryska härarne till fortsatt reträtt. På skilda frontavsnitt hava ryssarne försökt en motoffensiv dock utan framgång. Det kraftigaste av dessa försök, vilket utfördes på nordfronten i trakten av Zamosc, av Budjennis kavalleriarmé slutade med en polsk seger. Den slagna armén befinner sig på reträtt norrut.

Omskiiftningen i vapenlyckan har gjort sovjetregeringen benägen för fred och för en fied på helt andra och billigare villkor än de tidigare framlagda. Enligt förljudande är även ett snart fredsslut att vänta sedan bägge parterna nu funnit en basis för ett rimligt fredsslut. Fredsförhandlingarne taga sin början den 6 sept. med Riga som mötesplats.

Forts. fr. sid. 796.

vilken av de båda båtarna, som skulle bli segrare. Vid sista ruskspricken begick emellertid "Vagabond" en blunder att gå för nära med påföljd att den listigare "N. N. III" kunde skära mållinjen med cirka 20 meters försprång. "Vagabond" däremot segrade över den dock betydligt mindre "Van Blerck", ägare ingenjör R. F. Björkman, som emellertid å sin sida hemförda Fylgiaspoken, som bästa svenskbygdda båt under tio liter.

Prisutdelningen förrättades i samband med middag samma kväll å Saltsjöbadens stora restaurang.

Till bild å sid. 796.

Den 4 september öppnade Föreningen Verkstaden sin första utställning av svensk modärn inredningskonst samt husgeråds- och prydnadsföremål efter den nya princip för vars realiserande föreningen år 1918 startades, att befordra det konstnärliga arbetet för inredningen av det svenska hemmet, omfattande såväl interiörer som de föremål, som till prydnad och dagligt bruk ingå i dettas utstyrelse.

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

GUSTAF BERGSTRÖM †. Utex. fr. Alnarps lantbr.-inst. 87, anst. v. olika egendomar, senast som förvalt. å Bubbetorp t. 04, då han inköpte denna egend. Ordf. komm.-st. 11-19, i komm.-fullm. 19, v. ordf. i kyrkost., kyrko- o. skolråd, ordf. i Tunnelnska stift. o. Jaensons donat.-fond; ordf. i odlingsrådet 18, i nötbosk.-prem., hushålln.-nmd. led. av Blek. l. hushålln.-sällsk. örvältn.-utsk. Mångårig landstingsman; led. av Riksd. F. K. sdn 19.

Foto. Ohm, Matmö. HANTVERKETS-DAG. FRÅN DET STORA "HANTVERKSTÅGET" I MALMÖ. Pälsverkarne.

En "Hantverkets dag" firades den 4 sept. över hela landet som ett led i den propaganda för det svenska hantverkets renässans, som sedan något år med glädjande framgång bedrivits av härför intresserade personer. I programmet har ingått föredrag och utställningar av hantverksalster, vilka samtliga livligt uppmärksammats av allmänheten, samt vidare demonstrationståg, högtidsfäster m. m. Sveriges hantverksorganisation sysslar för närvarande med planen att åstadkomma ett hantverksinstitut, d. v. s. en yrkesutbildningsanstalt för hantverksmästare av ungefär samma beskaffenhet och med samma uppgifter som utlandets stora institut på det ifrågakvarande området, vilka institut visat sig vara till största gagn icke blott för hantverkerierna utan även för en mängd olika grenar av storindustrin. På den i samband med Hantverkets dag i Stockholm anordnade utställningen exponerades av arkitekt Cyrillus Johansson utförd modell till det blivande hantverksinstitutet, vilket är avsett att uppföras i Stockholm.

TEATER.

Forts. fr. sid. 791.

en vid dess sida värdigt stående operettscen. Under namn av Göteborgs lyriska teater har denna dröm nu blivit en verklighet.

Det är en rad betydande förmågor som det lyckats teaterns nya ledning att fästa vid sin scen. Till chef för densamma har sålunda utsetts intendenten G. Cronwin. Såsom regissörer har engagerats två så välkända förmågor som hrr Carl Lejdström och Oscar Textorius varjämte hr Ernst Samuelsson anställts såsom andre regissör. Bland de sceniska krafterna inskränka vi oss för tillfället att omnämna fruarna E. Lejdström, Signe Rydberg-Eklöf och Sigrid Trobäck, fröken Inga Peters samt bland de manliga, förutom hrr Lejdström och Textorius, hrr Eric Åby, teaterns nye tenor Eric Anderson, Karl Kinch och John Erik Strandman. Särskilt att nämna är ett längre gästengagement av fröken Naima Vifstrand.

Säsongen inleddes den 2 september med Edmond Audrans operett *Stora Mogul*, ej given i Sverige på ett 50-tal år. Den förväntansfulla spänning varmed denna första pre tation motsågs av en till sista plats fullsatt salong kunde redan under första akten, efter dirigenten hr Nils Söderbergs schwungfullt uppspelade fästpolonäs, övergå i en tillfredsställande känsla att en renässans verkligen förtigått. En välgörande stråvan till förenkling, stilrenhet och plastiska helhetsintryck gjorde sig genast förnimbar.

Ett i allt — Sveriges nyaste teaterstad har fått en ny teater att räkna med på allvar.

*

Folkteatern i Stockholm hade den 3 sept. premiär på Karl Gerhards lustspel "Hennes lilla majestä". Påsen utan större intresse, har en del kvicka repliker och roande moment, som göra den nog så njutbar. I fråga om de uppträdande samlade sig intresset kring fru *Mary Johnson*, som utförde huvudrollen, en liten yrhätta vilken av sina anförvanter underkastas en förbätt-

ningskur i en prästgård och väl icke genom denna men genom en därunder irakad förälskelse när den åsyftade fullkomligheten. Fru Johnson kommer icke att i fortsättningen tillhöra Folkteatern utan har tagit engagement vid Intima teatern.

FOTOGRAFIUTSTÄLLNING.

Till bild å sid 791.

Till firande av sitt 25-årsjubileum har Svenska Fotografernas Förbund i Konstakademiens utställningslokaler anordnat en stor nordisk fotografiutställning, som öppnades den 4 september och samma dag ägde Förbundets högtidsammanträde med anledning av jubileet rum i Svenska Läkaresällskapets lokal. Utställningen omfattar, förutom prov på den modernna porträtteringskonsten och annan fotografering med konstnärliga anspråk i Sverige, Norge och Danmark, en historisk och en vetenskaplig avdelning, var och en på sitt sätt av allra största intresse.

I anslutning till utställningen och jubileet ha hållits flera intressanta föreläsningar över hit hörande problem av framstående fackmän från de i utställningen deltagande tre nordiska länderna. Vi torde få anledning återkomma.

Vignettbilden i föreliggande nummer återger ett parti från den för sin naturskönhet kända trakten kring Hestra station i Småland. Förlidet är bildades på initiativ av apotekare Hessler i Gislaved en sammanslutning, Isabergs turistförening, med uppgift att söka utveckla platsen till en stor turistort. Som ett första led i verksamheten invigde föreningen nyligen ett på Isabergets topp 100 m. över havet uppfört utsiktstorn, från vilken man har en lika vidsträckt som häfnförande utsikt över det kringliggande typiskt svenska höglandskapet.

*

Till bilder å sid. 792.

Den kände ryske bolscheviken *Litvinov*, befinner sig f. n. i Norge. L. har genom norska telegrambyrån utsänt en förklaring rörande sitt Norgesbesök. Detta står i samband med kontrakt, som avslutats mellan Centrosojus, den stora kooperativa lantmannanorganisationen i Ryssland, vars representant L. är, och en del norska firmor. Huvudändamålet med besöket är att få till stånd en basis för en stabil handelsförbindelse mellan Norge och Ryssland. Sistnämnda land har för avsikt att i ett av de skandinaviska länderna upprätta ett centralupplag av ryska exportvaror. Rysslands affärsombud utomlands är, enl. L:s uppgift, strängt förbjudna att blanda sig i resp. länders inre angelägenheter.

*

Det oavhängiga socialdemokratiska partiet i Tyskland synes stå inför sin sprängning. Orsaken är att söka i striden om partiets anslutning till Moskvainternationalen, känd även under namnet "tredje internationalen". Ett starkt parti är för anslutningen, ett annat lika starkt är avgjord motståndare mot densamma. I spetsen för den senare rörelsen står bl. a. Dittman, vilken varit medlem av den delegation de oavhängiga avsått till Ryssland och vilken just nu återkommit till hemlandet. Det är de personliga erfarenheter D. gjort om de i Ryssland under sovjetregimen rådande eländiga förhållanden som kommit honom att taga avstånd från Moskvainternationalen och sätta in hela sin kraft på att söka hindra sitt partis anslutning till densamma.

Efter porträtt.
FRÖ VICTORIA HUSELIUS, född Stéen, Stockholm. Av Stockholms Sömsällskap promoverad som dess första kvinnliga jubelsimmagister den 28 augusti.

Stockholms och Norrköpings Sömsällskap hava i dagarne firat jubileum. För det förstnämnda sällskapet var det den 93:de årsdagen som högtidlighölls, under det att Norrköpings Sömsällskap celebrerade sin femtio-åriga tillvaro. I fäst igheterna hava ingått tävlingar och promotioner.

Stockholms-sällskapet promoverade vid sitt jubileum den 28 aug. icke mindre än 22 magistrar och 70 kandidater, varjämte för första gången i sällskapets historia en kvinnlig jubel-magister promoverades. Den sålunda bekransade, fru Victoria Huselius, f. Stéen, blev tillika med ytterligare tre damer magister 1870. Två av hennes dåvarande kamrater hava skattat åt förgångelsen och den

Foto Etekrva, Norrköping.
FRUARNE EMMA WESSLIEN OCH HILDA SACHS samt grosshandlaren O. Forsberg av Norrköpings Sömsällskap den 23 aug. promoverade som jubelsimmagistrar.

tredje fröken Matilda Beckman hindrades av sjukdom att nu in-
finna sig till promotionen.

Vid Norrköpings Sömsällskaps 50-årsfest den 23 aug. promoverades utom årets magistrar och kandidater även två kvinnliga jubileumsmagistrar, fruarne Emma Wesslien och Hilda Sachs ävensom grosshandlaren O. Forsberg, samtliga bosatta i Stockholm.

Efter fotografi.
CONSTANCE OCH NORMA TALMADGE, de två amerikanska biopublikens kraftigaste dragplåster, på besök i Paris på väg till England.

KANSKE ATT BEAKTA FÖR DEN SVENSKA FÅNGVÅRDEN, apropos en nyligen inträffad händelse. Fångvaktare vid de tyska straffängelserna utbildas, som en följd av upprepade anfall från fångar, i Jiu-Jitsu. Vår bild lagen vid en uppvisning nyligen inför en kommission från justitiedepartementet, vilket föranställt om detta skydd för vakterna.

INNEHÅLL: J. A. Sjöström (biografi och helsidesporträtt). — Nationalekonomiska mötet i Stockholm. — Hantverkets dag. — Örsledsmötet, Köpenhamn. — Järnvägsolyckan vid Järnbrott. — Minnesmedalj över general Brändström. — Antwerpsspelen. — Teaterpremiärer. — Sömsällskap som jublera. — Porträtt och bilder till dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri m. m.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angivande av källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller o villkorligt förbud.